

CSS 1 - Ráiteas um Chosaint Leanaí agus Measúnú Riosca

Do:	Scoil an Aingil Choimhéadaí	(Ainm na Scoile)
Ag:	Scoil an Aingil Choimhéadaí	(Seoladh Scoile)

Í an scoil seo: (tic sa bhosca cuí) ☒ **Is bunscoil** ☐ Iar-bhunscoil ☐ scoil speisialta

De réir cheanglas Acht um Leanaí ar dtús 2015, maidir le *Leanaí ar dtús: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí 2017*, an *tAquila le Leanaí Ar dtús (2019)*, *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 agus Leas Leanaí: Treoir maidir le Beartas, Nós Imeachta agus Cleachtas. 2ú heagran. (Tusla, 2024)*, tá an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus an Measúnú Riosca atá leagtha amach sa cháipéis seo glactha ag an mbord bainistíochta.

Tá *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025* na roinne glactha ag an mbord bainistíochta agus cuirfidh sé i bhfeidhm iad go hiomlán agus gan Mheasúnú Ráiteas riomlann um Chosaint Leanaí agus den Mheasúnú Riosca seo.

Ainm an Duine Idirchaidrimh Ainmnithe (DIA):

Anne Marie Uí Icí

Ainm an Leas-Dhuine Idirchaidrimh Ainmnithe (Leas-DIA/LDIA):

Declan ó Fríl

In easnamh an DIA, glacfaidh an Leas-DIA freagrachta an DIA.

Ainm an Duine Ionchuí

Anne Marie Uí Icí

I scoileanna atá ar duine seo an DIA

Is féidir teagmháil a dhéanamh leis an Duine Ábhartha ar:

074 9542268 nó saac.ceideadh@gmail.com

Faoin Acht um Leanaí ar Thús 2015, ciallaíonn Duine Ábhartha duine atá ceaptha ag soláthraí seirbhíse ábhartha mar an gcéad phointe teagmhála i leith an Ráite um Chosaint Leanaí. Ainmnítear an bord bainistíochta ar dtuine seo chun inimh/fhianaise tá m-úsáid leanaí a bhriathrú agus measúnacht a dhéanamh orthu.

Ainm Chathaoirleach an bhoird bhainistíochta, nó i scoil BOO an Phríomhfheidhmeannaigh nó a ionadaí:

John Bannon

I gcás go bhfuil an DIA agus an LDIA as láthair agus nach bhfuil siúd ar fáil, agus i gcás nach bhfuil aon bhaill foirne ag gronnú go párnúil ina ról, glacann cathaoirleach na boird bainistíochta, nó i scoil BOO an Príomhfheidhmeannach nó a thoscaire, ról an DIA

Aithníonn an bord bainistíochta go bhfuil cosaint agus slándáil leanaí fíte fuaite le gach gné de shaol na scoile agus gur pá é sin a léiriú i ngach polasaí, nósanna imeachta, cleachtas agus gníomhaíocht na scoile. I ngach ceann de na cásanna seo, cloífidh an scoil leis na prionsabail seo a leanas maidir le dea-chleachtas i gcosaint agus leas leanaí:

Déanfaidh an scoil:

- Aithint a dhéanamh go bhfuil cosaint agus leas leanaí thar a bheith tábhachtach. Beag beann ar aon bhreithnithe eile.
- Cloí go hiomlán lena oibleagáidí reachtúla faoin Acht um Leanaí ar dtús 2015 agus reachtaíocht ábhartha eile a bhaineann le cosaint agus leas leanaí.
- Comhoibriú go hiomlán leis na húdaráis reachtúla ábhartha i ndáil le cúrsaí cosanta agus leas leanaí.
- Glac le cleachtais shábháilte chun an fhéidearthacht go ndéanfaí dochar do leanaí a íoslaghdú agus baill foirne na scoile a chosaint ar an ngá rioscaí neamhreachtanacha a ghlacdh a d'fhéadfadh iad a fhágáil i mbaol cúisimh mí-úsáide leanaí.
- Cleachtas oscailteachta a fhostáilt le tuismitheoirí agus rannpháirtíocht tuismitheoirí in oideachas a tgaistiú a spreagadh.
- Urraim iomláin a thabhairt do cheanglais rúndachta mar atá leagtha amach i *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025* agus déileáil a dhéanamh le cúrsaí cosanta leanaí. Clóí leis na prionsabail thuasluaite i ndáil le haon duine Tasta leochaileach.

Nósanna Imeachta agus Bearta atá i bhFeidhm

Foilsíodh an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus ar Measúnú Riosca i gcomhréir le ceanglais faoin Acht um Leanaí ar dtús 2015, an Acht um *Leanaí ar dtús: Treoir Náisiúnta 2017*, agus *Leas Leanaí: Treoir maidir le Beartas, Nós Imeachta agus Cleachtas, 2ú heagran. (Tusla, 2024)*, agus na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025*. Chomh maith leis na nósanna imeachta atá liostaithe inar measúnú riosca, táatann na nósanna imeachta seo a leanas lenár n-iriú leanaí a chosaint agus iad ag baint lhasa as ár seirbhís:

1. Nós Imeachta maidir le Bainistíú Líomhaintí Mí-Úsáide nó Mí-Iompair i gcoinne Pearsanra Scoile a Bhaineann le Leanbh atá ag Baint Úsáide as ár Seirbhís

I gcás ina mbíonn aon bhall de phearsanra na scoile faoi réir aon imscrúdaithe i leith aon ghnímh, neamhghnímh nó iomthíosa a bhaineann le leanbh atá ag freastal ar an scoil, ceanglaítear ar an scoil cloí leis na nósanna imeachta ábhartha a leagtar amach i gCaibidil 7 de na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025* agus leis na nósanna imeachta araíonachta ábhartha comhaontaithe do bhaill foirne na scoile atá foilsithe ar shuíomh gréasáin gov.

2. Níos Imeachta maidir le hEarcaíocht agus Roghnú Sábháilte Pearsanra Scoile chun Obair le Leanaí

Tá sé de dhualgas ar an scoil cloí le ceanglais an Achta Grinnfhiosúcháin. Éilíonn roghnú nó earcaíocht foirne agus a n-oifrnacht chun oibriú le páistí ar an scoil cloí le ceanglais reachtúla grinnfhiosúcháin Aichtanna an Bhrúid Náisiúnta Grinnfhiosúcháin (Leanaí agus Daoine Leochaileacha) 2012 go 2016, agus leis an treoir níos leithne maidir le dualgas cúraim a leagtar amach i gclórchlárín ábhartha grinnfhiosúcháin agus earcaíochta an Gharda Síochána arna bhfoilsíú ag an Roinn Oideachais agus Óige agus atá ar fáil ar shuíomh gréasáin gov.ie agus mar a leagtar amach i gCaibidil 10 de na nósanna imeachta.

Tá prótacal scríofa i bhfeidhm lena n-údaraítear gníomh laithreach i gcásanna ina ngcanglaítear ar fhostaí a bheith as poist as geall ar chúrsaí leanaí nó chúiseamh na scoile cosanta leanaí.

3. Níos Imeachta maidir le Soláthar Oiliúint agus Faisnéise maidir le Cosaint Leanaí agus Rachtain orthu, lena n-áirítear Aithint Tharla an Dodhála

Cuireann an scoil faisnéis agus oiliúint ar fáil do bhaill foirne na scoile maidir le sainathint tarlaithe diokhála (mar a shainmhínítear in Acht 2015) mar seo a leanas:

Tá cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus Measúnú Riosca na scoile curtha ar fáil ag an scoil do gach ball de phearsanra na scoile, lena n-áirítear aon bhaill nua de phearsanra na scoile, (fostaithe agus oibrithe deonacha, baill den bhord bainistíochta, múinteoirí faoi oiliúint agus iad atá ar thaithí oibre).

Cinnfíonn sé go bhfuil oiliúint ábhartha faighte ag baill de phearsanra na scoile agus go bhfuil oiliúint ar chosaint leanaí cinntiúcháin.

Spreagann sé baill an bhoird bhainistíochta chun leas a bhaint as aon oiliúint ábhartha agus oiliúint ar chosaint leanaí a chuirtear ar a fáil.

Cinnfíonn an bord bainistíochta go gcoimeádfar taifid ar oiliúint chosanta leanaí na foirne agus na gcomhaltai bóird go léir.

4. Níos Imeachta maidir le Tuairisciú Imní maidir le Cosaint nó Leas Leanaí chuig Tusla

Ceanglaítear ar gach ball de phearsanra na scoile cloí leis na nósanna imeachta atá leagtha amach i *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025*, maidir le hímní faoi chosaint leanaí a thuairisciú do Tusla. Baineann tuairisciú éigeantach le gach múinteoir cláraithe agus le haon duine eile atá faoi chúram na scoile; mar shampla séiplínneach nó altra. Tá liosta iomlán de na daoine sin atá ina ndaoine sainordaithe leagtha amach in Aguisín 1 de na nósanna imeachta.

5. Nós Imeachta maidir le Liosta a Choinneáil de na Daoine (más ann dóibh) sa tSeirbhís Ábhartha ar Daoine Sainordaithe iad

Tá nós imeachta i bhfeidhm chun liosta de dhaoine sainordaithe a choinneáil. Féadfaidh scoileanna foireann bhreise a fhostú ó am go ham agus bhféil ionchas acu de bhua a ngairme. Beidh na múinteoirí cláraithe uile san áireamh sa liosta seo agus sainaithneofar féadálte breise nach múinteoir cláraithe iad.

6. Nós Imeachta chun Duine Ábhartha a Cheapadh (i scoileanna is é an DIA an duine seo)

Tá nós imeachta i bhfeidhm chun duine ábhartha a cheapadh.

Is féidir rochtain a fháil ar na nósanna imeachta éagsúla dá dtagraítear sa Ráiteas um Chosaint Leanaí agus sa Mheasúnú Riosca seo trí shuíomh gréasáin na scoile: suíomh gréasáin gov.ie nó cuirfear ar fáil iad ag an scoil ar iarratas.

De réir Acht um Leanaí ar dtús 2015 agus an Aguisín le Leanaí ar dtús 2019 agus 2025, na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025*, rinne an bord bainistíochta measúnú ar aon fhéidearthacht go ndéanfaidh leanbh dochar agus é/í ag freastal ar an scoil nó ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí scoile. Cuirtear measúnú scríofa ina leagtar amach na réimsí riosca a sainaithníodh agus nósanna imeachta na scoile chun na rioscaí sin a bhainistiú san áireamh leis an Ráiteas um Chosaint Leanaí.

Tabhair ar aird: Níl sé bearaithe gur liosta uileghabhálach é na nósanna imeachta agus na bearta atá i bhfeidhm atá leagtha amach thuas. Cuirfidh boird bhainistíochta aonair nósanna imeachta agus bearta eile a bhaineann leis an scoil san áireamh sa chuid seo freisin.

Tá an ráiteas seo foilsithe ar shuíomh gréasáin na scoile nó cuirtear ar fáil i ar iarratas ón scoil. Tá sé curtha ar fáil do gach ball de fhoireann na scoile, do chumann na dtuismitheoirí (más ann), don phátrún agus do thuismitheoirí. Cuirtear cóip den ráiteas seo agus den mheasúnú riosca ar fáil do Tusla agus don roinn má iarrtar é.

Déanfar athbhreithniú bliantúil ar an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus ar an Measúnú Riosca seo nó a luaithe is féidir tar éis athrú ábhartha a bheith ann in aon ábhar lena mbaineann an ráiteas seo

Measúnú Riosca um Chosaint Leanaí- Liosta de ghníomhaíochtaí na scoile

Liosta Gníomhaíochtaí Scoile	Riosca a Aithníodh i gcoinne gach Gníomhaíochta Scoile	Nósanna imeachta atá i bhfeidhm chun riosca a mhaolú
Teacht agus imeacht na ndaltaí go laethiúil	Titim, carranna.	Soilse rabhaidh, comharthaí bóithre, Múinteoirí ag siúl amach lena ranganna. Tuismitheoirí curtha ar an eolas fá pharcáil
Sosanna do dhaltaí	titim,	Gach múinteoir ag déanamh maoirseacht ar a rang féin i gcónaí, na páistí gan a bheith sa chlós gan an múinteoir nó pé múinteoir atá i bhfeighil sa chlós
Teagasc sa seomra ranga	Troscán, taobhanna géara, doras	Freagracht ar gach múinteoir ranga
Teagasc duine le duine Tacaíocht foghlama duine le duine Comhairleoireacht duine le duine	Cumhdach leanaí	Doras a bheith foscailte agus níos mó ná páiste amháin más féidir. An múinteoir tacaíochta i gceannas ar seo.
Gníomhaíochtaí teagaisc amuigh	Titim, carranna, easpa ullmhúcháin	Freagracht ar gach múinteoir ranga pleanáil ceart a bheith déanta chomh maith le riosc ar bith a dtiocfadh le tarlú a mheas.
Gníomhaíochta spóirt	Titim, bualadh isteach ina chéile	Freagracht ar gach múinteoir ranga pleanáil ceart a bheith déanta chomh maith le riosc ar bith a dtiocfadh le tarlú a mheas. Leabhar Taifead Timpistí.
Turais scoile do lá scoile	Cúmhdach leanaí, trácht, bóithre, taisteal ar bhus/carr	Freagracht ar gach múinteoir go bhfuil cead faighte i scríbhinn ó na tuismitheoirí agus é sin stóráilte mar is gceart. Go bhfuil múinteoir nó C.R.S. nó rúnaí na scoile idir gach cúigear páiste ar a laghad. Múinteoirí freagracht as na criosanna sábhála a bheith orthu agus ceangailte mar is gceart agus iad ina suí mar is gceart a fhad is atá siad ag taisteal. Múinteoirí ina suí i lár an bhus.

Lá Spóirt	Titim, bualadh isteach lena chéile, ag úsáid fearas spóirt	Múinteoirí ranga i láthair agus gach rud faoi chúram na múinteoirí. Gach rud leagtha amach mar is gceart ionas nach mbeidh páistí ag bualadh isteach lena chéile.
Imeachta tiomsaithe airgid ina mbíonn na daltaí páirteach	Carranna, titim, gan a bheith feiceálach ar an bhealach.	Cártaí urraithe ag dul amach chuig tuismitheoirí. Eolas curtha amach chucu roimh ré.
Úsáid áiseanna lasmuigh den láthair le haghaidh gníomhaíochtaí scoile	Áiseanna nach bhfuil den chaighdeán ceart, easpa measúnaithe déanta maidir le riosca.	Múinteoirí ranga i láthair agus gach rud faoi chúram na múinteoirí. Gach rud leagtha amach mar is gceart ionas nach mbeidh páistí ag bualadh isteach lena chéile.
Cúram leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, lena n-áirítear dlúthchúram pearsanta nuair is gá	Leithreas, dígnit an pháiste, easpa príomháideachais.	Polasaí dlúthchúram a bheith ar eolas ag gach ball foirne, go háirithe dóibh siúd go bhfuil na cúramaí sin orthu.
Iompar dúshlánach a bhainistiú i measc daltaí, lena n-áirítear srianadh a úsáid go cuí nuair is gá	Féindhiobháil, díobháil do dhaoine fásta agus do pháistí eile.	Polasaí scoile maidir le srianadh a bheith ar eolas ag gach ball foirne Seomra suaimhneas intinne agus an clós súgartha a úsáid chun sosanna intinne agus spás a chruthú.
Bainistíocht ar sholáthar bia agus dí	Guais tachtaithe, guais sleamhnáin, scoilte ó thae nó ó chaife na múinteoirí/baill foirne eile	Itheann na páistí sa seomra ranga agus an múinteoir leo. Níl cead bia a thabhairt amach ar an chlós. Níl cead tae nó caife a thabhairt amach as seomra na múinteoirí
Lón - 'Carambola'	Bia, guais tachtaithe, guais sleamhnáin	Itheann na páistí sa seomra ranga agus an múinteoir leo. Níl cead bia a thabhairt amach ar an chlós. Níl cead tae nó caife a thabhairt amach as seomra na múinteoirí. Treoracha 'Carambola' a leanstan go docht maidir le hullmhú agus dáileadh bhia.
Riar Leigheas	imoibriú ailléirgeach	Níl cead againn córas leighis a dháileadh d'éinne. Ní mór plástar amháin agus rud beag uisce. Le ríomhphost nó litir, thig leis an

		tuismitheoir cead a thabhairt do bhall foirne leigheas a riaradh.
Riarachán ar Gharchabhair	Cúrsa gharchabhair le bheith athnuaithe gach trí bliaina (déanta 26/08/26)	Freagracht ar phríomhoide na scoile dáta a roghnú gach dáta athnuaithe ionas go dtig leis an fhoireann uilig athnuachán a dhéanamh air.
Soláthar curaclaim maiadir le cúrsaí folláine, OCG, Bí Sábháilte	Muna bhfuil an curaclam curtha i bhfeidhm in achan rang, thiocfadh le cúrsaí folláine agus sábháilteachta na bpaistí a bheith curtha i mbaol.	Freagracht ar gach múinteoir ranga a chinntiú go bhfuil an curacalam curtha i bhfeidhm go hiomlán, go bhfuil sé sonraithe ina gcuid cuntaisí míosúla agus go bhfuil na cuntaisí sin feicthe agus sínithe ag an phríomhoide.
Cosc ar bhulaíocht agus déileáil leis i measc na ndaltaí	Dochar nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile nó ar fhoireann na scoile.	Polasaí 'Bí Cineálta' deartha agus curtha i bhfeidhm ina iomlán ag an scoil agus go bhfuil sí deimhnithe ag an Bord Bainistíochta.
Pearsanra scoile a oiliúnt i gcúrsaí um chosaint leanaí	Dochar nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Go bhfuil gach deis curtha ar fáil ag an phríomhoide freastal ar chúrsaí a bhaineann le cosaint leanaí agus go bhfuil an deis céanna ag pearsanra na scoile agus go bhfuil gach ball foirne a bhíonn teagmháil le paistí na scoile suas chun dáta le gach gné de pholsaí Chosaint Leanaí na scoile.
Pearsanra seachtrach a úsáid chun cur leis an churaclam	Dochar nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Go ndéanfaidh an príomhoide cinnte go bhfuil grinn fhiosrúcháin déanta ag gach pearsanra seachtrach agus go bhfuil sé suas chun dáta agus go bhfuil an múinteoir ranga i láthair leis an rang i gcónaí.
Pearsanra seachtrach a úsáid chun tacú le spóirt agus le gníomhaíochta	Dochar nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Go ndéanfaidh an príomhoide cinnte go bhfuil grinn fhiosrúcháin déanta ag gach pearsanra seachtrach agus go bhfuil sé suas chun dáta agus go bhfuil an múinteoir ranga i láthair leis an rang i gcónaí.

Cúram do dhaltaí na scoile go bhfuil leochaileachta nó riachtanaisí acu amhail leispiachas, aaerachas, déghnéasachas nó trasinscneachas (L.A.T.D.)	Dochar nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Freagracht ar gach múinteoir ranga a chinntiú go bhfuil an curacalam curtha i bhfeidhm go hiomlán, go bhfuil sé sonraithe ina gcuid cuntaisí míosúla agus go bhfuil na cuntaisí sin feicthe agus sínithe ag an phríomhoide.
Daltaí a mheastar a bheith ina L.A.T.D.	Dochar nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Freagracht ar gach múinteoir ranga a chinntiú go bhfuil an curacalam curtha i bhfeidhm go hiomlán, go bhfuil sé sonraithe ina gcuid cuntaisí míosúla agus go bhfuil na cuntaisí sin feicthe agus sínithe ag an bpríomhoide.
Pearsanra scoile a earcú, mar shampla <ul style="list-style-type: none"> • Múinteoirí • CRSanna • Airíoch • Rúnaí, • Glantóir • Cóitseálaí Spóirt • Teagascóirí seachtracha • Aoi-chainteoirí • Oibrithe deonacha • Tuismitheoirí i ngníomhaíochta scoile • Cuairteoirí • Conraitheoirí le linn uaireanta scoile nó i láthair na scoile i ndiaidh am scoile. 	Diobháil déanta ar phaistí tré easpa cáilíochtaí nó cúlraí mí-fhoirstineach le bheith ag obair le páistí	Go ndéanfaidh an príomhoide cinnte go bhfuil grinn fhiosrúcháin déanta ag gach pearsanra atá fostaithe sa scoil agus go bhfuil siad cláraithe le Comhairle na Múinteoirí. Ar bharr sin, go bhfuil grinn fhiosrúcháin déanta agus suas chun dáta ag gach duine seachtrach a thagann isteach sa scoil.
Rannpháirtíocht na ndaltaí i searmanais reiligiúnacha lasmuigh den scoil	Diobháil déanta ar phaistí tré easpa cáilíochtaí nó cúlraí mí-fhoirstineach le bheith ag obair le páistí	Go ndéanfaidh an príomhoide cinnte go bhfuil grinn fhiosrúcháin déanta ag gach pearsanra seachtrach agus go bhfuil sé suas chun dáta agus go bhfuil an múinteoir ranga i láthair leis an rang i gcónaí.
Úsáid theicneolaíocht ná faisnéise agus cumarsáide ag daltaí na scoile, ar na meáin sóisialta san áireamh	Dochar nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile tré eolas mí-fhoirstineach a bheith roinnte.	P.U.I. na scoile suas chun dáta, chomh maith leis an polasaí 'Bí Cineálta'. Polasaí maidir le húsáid na dteicneolaíochta a bheith

		deimhnithe ag an Bhord Bainistíochta agus curtha i bhfeidhm ina iomlán fríd an scoil. Polasaí Gléasanna digiteacha na scoile.
Scoláirí múinteoireachta nó daltaí ar thaithí oibre ón idirbhliain sa scoil.	Dochar nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Go ndéanfaidh an príomhoide cinnte go bhfuil grinn fhiosrúcháin déanta ag gach scoláire nó dalta iar-bhunscoile atá sa scoil. Ar bharr sin, déanfaidh an príomhoide cinnte go bhfuil an grinn fhiosrúcháin ceart déanta orthu agus go bhfuil sé suas chun dáta ag gach duine a thagann isteach sa scoil.
Físeán nó grianghrafadóireacht nó meán ar bith eile a úsáid chun imeachtaí scoile a thaifeadh.	Go mbeidh íomhanna s'acu in úsáid go mí-dleathach nó i ndóigh a tharraingíonn dochar nó díobháil ar aon pháiste na scoile.	Polasaí ag an scoil agus é deimhnithe ag an Bhord Bainistíochta. Go mbeidh sé mar chuid d'fhoirm iontrála na scoile agus cead tugtha ag tuismitheoirí go mbeidh cead ag an scoil a íomhanna a úsáid ar shuíomh na scoile nó Instagram na scoile amháin agus rogha a thabhairt athsmaoineamh a dhéanamh ar a chineadh am ar bith.
Úsáid áitribh scoile ag eagraíochta eile	Dochar nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Polasaí Maoirseacht agus Úsáid Láthair na Scoile ag an scoil agus é deimhnithe ag an Bhord Bainistíochta.
Club Iar-scoile	Dochar nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Tá an freagracht sin ar an Chomhar Naíonra le cinntiú go bhfuil a gcuid polasaithe féin suas go dáta agus i bhfeidhm agus déanfaidh an PO cinnte go bhfuil seo déanta acu.
Ag tabhairt rothair ar scoil	titim, carranna,	Siúlfaidh na páistí na rothair isteach sa chlós agus fríd an chlóis. Déanfaidh na múinteoirí cinnte go bhfuil clogad ar gach aon rothaí agus iad ag teacht isteach agus ag imeacht ón scoil. Beidh na rothair sna seastáin rothar ag cúl na scoile.

Páistí ag déanamh muirín agus athchursáil	Dochar nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile., titim.	Paistí rang a 5/6 amháin agus iad ag obair i mbeirteanna agus faoi stiúr an múinteoir ranga.
Riosca díobhála nach n-aithníonn pearsanra na scoile	Dochar, díobháil nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Go bhfuil oifigeach sábháilteachta ainmnithe ag an Bhord. Beidh an airíoch/glantóir freagrach as rud ar bith a fheiceann siad go bhfuil díobháil ann do pháistí na scoile. Go bhfuil an fhoireann uilig ar a n-airdeall fá dhochar nó fá dhainséar ar bith a dtiocfadh leis tarlú.
Riosca gan díobháil a thuairisciú go cuí agus go pras ag pearsanra na scoile	Dochar, díobháil nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Tá sé de dhualgas ag gach ball foirne a bheith suas chun dáta maidir leis na treoirlínte úra a bhaineann le Cosaint agus Cumhdach Leanaí a bhí foilsithe ag an Roinn Oideachas i mbliana.
Riosca go ndéanfaidh ball do phearsanra na scoile díobháil	Dochar, díobháil nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Tá sé de dhualgas ag gach ball foirne a bheith suas chun dáta maidir leis an treoirlínte úra a bhaineann le Cosaint agus Cumhdach Leanaí a bhí foilsithe ag an Roinn Oideachas i mbliana.
An baol go ndéanfaidh leanbh eile díobháil do leanbh sa scoil.	Dochar, díobháil nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Polasaí Bí Cineáltas cois le Polasaí Measúnú Riosca, Polasaí Chosaint Leanaí agus Cumhdach Leanaí a bheith i bhfeidhm ag an scoil agus suas chun dáta le treoir ar bith ón Roinn Oideachais curtha leis. Ceachtanna folláine á theagaisc go rialta sna ranganna agus iad cláraithe i gcuntais míosúla na múinteoirí
An baol go ndéanfaidh oibrí deonach nó cuairteoir sa scoil díobháil do pháiste sa scoil.	Dochar, díobháil nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Polasaí Measúnú Riosca, Polasaí Chosaint Leanaí agus Cumhdach Leanaí a bheith i bhfeidhm ag an scoil agus suas chun dáta le treoir ar bith ón Roinn Oideachais curtha leis.

An baol go ndéanfadh ball do phearsanra na scoile, ball foirne eagraíochta eile nó duine eile díobháil do pháiste agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil, mar shampla cluichí, rásaíocht, turas scoile, ceachtanna snámha	Dochar, díobháil nó bulaíocht déanta ar pháistí na scoile.	Polasaí Measúnú Riosca, Polasaí Chosaint Leanaí agus Cumhdach Leanaí a bheith i bhfeidhm ag an scoil agus suas chun dáta le treoir ar bith ón Roinn Oideachais curtha leis. Ghlac an scoil an cinneadh gan freastal ar ranganna snámha ach amháin go bhfuil an linn snámha agus na seomraí feistis ar fáil don scoil amháin le linn na ceachtanna snámha.
--	--	---

Samplaí de Ghníomhaíochtaí, Rioscaí agus Nósanna Imeachta

Cuirtear na samplaí atá liostaithe sa cháipéis seo ar fáil chun cabhrú le scoileanna a measúnú riosca a dhéanamh faoin Acht um Leanaí ar dtús, 2015. Ba chóir do scoileanna a thabhairt faoi deara nach bhfuil an liosta samplaí seo beartaithe a bheith uileghabhálach, agus nach ndéanann áireamh sampla de pholasaí nó nós imeachta ar na liostaí seo é eisiarcadh. Tá sé de fhreagracht ar gach scoile a chinntiú, chomh fada agus is féidir, go ndéantar aon rioscaí agus nósanna imeachta eile a bhaineann lena cúinsí féin a shainiú agus a shonrú sa mheasúnú riosca scríofa agus go bhfuil nósanna imeachta leorhóthanacha i bhfeidhm chun iad seo a mhaolú ag an léir ar shainiú nitear.

Aithnítear go bhfuil réimse polasaithe, cleachtas agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag scoileanna cheana féin chun an riosca díobhála do leanaí a mhaolú agus iad ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí na scoile agus go mbeidh rioscaí ísle nó íosta díobhála ag baint le roinnt gníomhaíochtaí scoile i gcomparáid le gníomhaíochtaí eile. I gcomhthéacs an mheasúnaithe riosca nach mór do scoileanna a dhéanamh, tagraíonn an tAcht um Thús Áite do Leanaí 2015 do riosca mar "aon fhéidearthacht díobhála".

Dá bhrí sin, tá sé tábhachtach, mar chuid dá próiseas measúnaithe riosca, go liostálann agus go ndéanann gach scoil athbhreithniú ar a gníomhaíochtaí éagsúla go léir (lena n-áirítear na gníomhaíochtaí sin a bhféadfadh riosca íseal díobhála a bheith ag baint leo chomh maith leo siúd a bhfuil rioscaí níos airde díobhála ag baint leo a aithint). Trí sin a dhéanamh, cabhróidh sé leis an scoil:

- Aon rioscaí díobhála a d'fhéadfadh a bheith ann i leith ghníomhaíochtaí na scoile a aithint, mar a cheanglaítear faoin Acht um Leanaí ar dTús, 2015.
- Leorhóthanacht na nósanna imeachta éagsúla atá i bhfeidhm cheana féin chun na rioscaí díobhála sin a bhainistiú a aithint agus a mheas.
- Aon nósanna imeachta breise den sórt sin a mheastar is gá chun aon riosca a shainiú nitear a bhainistiú a aithint agus a chur i bhfeidhm.

Sábháilteacht ar Líne

An tAguisín le *Tús Áite: Soiléiriúnn an Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí 2017* a foilsíodh i mí Eanáir 2019 gur cheart d'eagraíochtaí a sholathraíonn seirbhísí ábhartha do leanaí an cheist shoiracht maidir le sábháilteacht ar líne a chur san áireamh agus iad ag déanamh a measúnú riosca agus ag ullmhú a Ráiteas um Chosaint Leanaí agus a Measúnú Riosca.

Tugann an Treoir maidir le Leanúnachas Scolaíochta do bhunscoileanna agus iar-bhunscoileanna (Aibreán 2020) comhairle faoi thabacht mhúinteoirí úsáid shábháilte agus éifeáil an téilfín a choinneáil le linn foghlama ar líne agus cabhrú le tuismitheoirí agus caomhnóirí a bheith ar an eolas ionna de shábháilteacht ar líne. Ba chóir do scoileanna a chinntiú go gcuireann a mBeartas Úsáide Inghlactha (AUP) eolas agus treoir ar fáil maidir le gníomhaíocht foghlama cianda.

Is éard is riosca i gcomhthéacs an Ráitis um Chosaint Leanaí agus an Mheasúnú Riosca seo ná an riosca "díobhála" mar a shainmhínítear é in Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus ní riosca ginearálta sláinte agus sábháilteachta. Leagtar amach an sainmhíniú ar dhíobháil san Acht um Leanaí ar dtús 2015: ciallaíonn "díobháil", i ndáil le leanbh— (a) ionsaí, drochíde nó faillí an linbh ar bhealach a théann i bhfeidhm go tromchúiseach ar shláinte, forbairt nó leas an linbh, nó ar dócha go ndéanfaidh sé difear tromchúiseach do shláinte, forbairt nó leas an linbh, nó (b) mí-úsáid ghnéasach an linbh, cibé acu de bharr gníomh, neamhghníomh nó imthosca aonair nó sraith nó teaghlaimh de ghníomhartha, neamhghníomhartha nó imthosca, nó eile.

Samplaí de Gníomhaíochtaí Scoile ar féidir le scoileanna tarraingt orthu, de réir mais iomchuí.

1. Teacht agus imeacht laethúil daltaí
2. Sosanna caitheamh aimsire do dhaltaí
3. Teagasc sa seomra ranga
4. Teagasc duine le duine
5. Tacaíocht foghlama duine le duine
6. Comhairleoireacht duine le duine
7. Gníomhaíochtaí teagaisc lasmuigh
8. Múineadh agus foghlaim ar líne go cianda
9. Gníomhaíochtaí spóirt
10. Turais scoile
11. Turais scoile a bhaineann le fanacht thar oíche
12. Turais scoile a bhaineann le taisteal thar lear
13. Úsáid na leithris/na limistéar athraíthe/na gcithfholcadáin i scoileanna
14. Soláthar áiseanna cónaithe do chónaitheoirí
15. Lá Spóirt Bliantúil
16. Imeachtaí bailíthe airgid a bhaineann le daltaí
17. Úsáid áiseanna lasmuigh den láthair le haghaidh gníomhaíochtaí scoile
18. Socruithe iompair scoile lena n-áirítear úsáid tionlacan bus
19. Cúram leanaí a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu, lena n-áirítear cúram pearsanta nuair is gá
20. Cúram d'aon mhic léinn fásta leochaileacha, lena n-áirítear cúram pearsanta nuair is gá
21. Bainistiú iompair dhúshlánach i measc daltaí, lena n-áirítear úsáid chuí srianta nuair is gá
22. Bainistíocht ar sholáthar bia agus deochanna

23. Leigheas a thabhairt
24. Garchabháir a Thabhairt
25. Foráil churaclaim i leith OSPS, OCG, Fan Sábháilte
26. Cosc agus déileáil le bulaíocht i measc daltaí
27. Oiliúint phearsanra scoile i gcúrsaí cosanta leanaí
28. Úsáid pearsanra seachtrach chun cur leis an gcuraclam
29. Úsáid pearsanra seachtrach chun tacú le spóirt agus gníomhaíochtaí seach-churaclaim eile
30. Cúram daltaí a bhfuil leochaileachtaí/riachtanais shonracha acu

31. Daltaí ó mhionlaigh eitneacha/imircigh
32. Baill de phobal an Lucht Siúil
33. Leanaí leispiacha, aeracha, déghnéasacha nó trasinscneacha (LADT)
34. Daltaí a mheastar a bheith LADT
35. Daltaí de chreideamh mionlaigh reiligiúnach
36. Leanaí faoi chúram
37. Leanaí ar Chóras Fógra um Chosaint Leanaí (CPNS) Tusla
38. Leanaí a bhfuil riachtanais leighis acu
39. Earcaíocht pearsanra scoile lena n-áirítear múinteoirí/Cúntóirí Riachtanais Speisialta, cúramóirí/runaithe/glantóirí agus cóitsealaithe spóirt
40. Teagascúirí Seachtracha/Cainteoirí Aoi
41. Oibrithe Deonacha/Tuismitheoirí i ngníomhaíochtaí scoile
42. Cuairteoirí/conraitheoirí i láthair sa scoil le linn uaireanta scoile
43. Cuairteoirí/conraitheoirí i láthair le linn gníomhaíochtaí iarscoile
44. Rannpháirtíocht daltaí i searmanais reiligiúnacha/teagasc reiligiúnach lasmuigh den scoil
45. Úsáid na Teicneolaíochta Faisnéise agus Cumarsáide ag daltaí ar scoil, lena n-áirítear na meáin shóisialta
46. Cur i bhfeidhm smachtbhannaí faoi Chód Iompair na scoile lena n-áirítear coinneáil daltaí, coisteáil fóin srl.
47. Daltaí ag glacadh páirte i dtaithí oibre sa scoil
48. Daltaí ón scoil ag glacadh páirte i dtaithí oibre in áit eile
49. Múineoin faoi oiliúint i mbun socrúchán oiliúna ar scoil
50. Úsáid físeáin/grianghrafadóireachta/meán eile chun imeachtaí scoile a thaifeadadh
51. Úsáid áitreabh scoile tar éis scoile ag eagraíochtaí eile
52. Úsáid áitreabh scoile ag eagraíochtaí eile le linn lá scoile
53. Club bricfeasta
54. Club obair bhaile/staidéar tráthnóna
55. Páistí atá ag freastal ar scoileanna cónaithe nó ina gcónaí ar shiúl ón mbaile

Samplaí de Rioscaí Díobhála

1. Riosca díobhála gan a bheith aitheanta ag foireann na scoile
2. Riosca nach ndéantar dochar a thuairisciú i gceart agus go pras ag baill foirne na scoile
3. Riosca díobhála i gcás nach bhfaigheann baill foirne scoile oiliúint chuí
4. Riosca go ndéanfaidh ball foirne na scoile dochar do leanbh sa scoil
5. Riosca go ndéanfaidh leanbh eile dochar don leanbh sa scoil
6. Riosca go ndéanfaidh oibrí deonach nó cuairteoir ar an scoil dochar do leanbh sa scoil
7. Riosca go ndéanfaidh ball foirne scoile, ball foirne eagraíochta eile nó duine eile dochar do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil, m.sh. turas scoile, ceachtanna snámha

8. Riosca díobhála mar gheall ar úsáid mhíchuí ardán cumarsáide teagaisc agus foghlama cianda ar líne, amhail duine gan chúireadh ag rochtain an nasc ceacht, daltaí a fhágáil gan mhaoirseacht ar feadh tréimhsí fada ama i seomraí scoile.
9. Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh
10. Riosca díobhála mar gheall ar chinníochas
11. Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí ar scoil
12. Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil
13. Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile
14. Riosca díobhála de bharr leanaí ag rochtain/úsáid mhíchuí ríomhairí, meáin shóisialta, fóin agus gléasanna eile agus iad ar scoil
15. Riosca díobhála do leanaí a bhfuil riachtanais oideachais speisialta acu a bhfuil leochaileachtaí ar leith acu, lena n-áirítear leochaileachtaí
16. Riosca díobhála do leanbh agus cúram pearsanta á fháil ag leanbh
17. Riosca díobhála mar gheall ar chód iompair neamhleor
18. Riosca díobhála i gcásanna teagaisc, comhairleoireachta, cóitseála duine-le-duine
19. Riosca díobhála de dheasca cumarsáide míchuí idir ball foirne na scoile agus daltaí trí na meáin shóisialta, teachtaireachtaí téacs, gléas digiteach, nó ar bhealach eile
20. Riosca díobhála de dheasca ball foirne scoile ag rochtain/ag scaipeadh ábhar míchuí trí na meáin shóisialta, teachtaireachtaí téacs, gléas digiteach nó ar bhealach eile
21. Rioscaí i gcás ina bhfuil leanaí ina gcónaí ar shiúl ón mbaile nó ag freastal ar áiseanna lóistín

Seo samplaí de bheartais agus nósanna imeachta a d'fhéadfaí a úsáid chun aghaidh a thabhairt ar Rioscaí Díobhála.

1. Cuirtear cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de *Mheasúnú Riosca na scoile ar fáil*
2. Tá *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025* ar fáil do gach ball foirne scoile.
3. Ceanglaítear ar phearsana scoile cloí leis na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025* agus ceanglaítear ar gach ball foirne teagaisc cláráithe cloí leis an Acht um Leanaí ar dtús 2015 chomh maith le tacú le cur i bhfeidhm leanúnach na heoraíochta dár shuíomh atá leagtha amach i Leanaí ar dtús: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí 2017 agus a cuid aguisíní, lena n-áirítear an tAguisín le Tús Áite do Leanaí 2019 agus 2025
4. Tá prótacal scríofa i bhfeidhm lena n-údaraithear gníomh láithreach i gcásanna ina gceanglaítear ar fhostaí a bheith as láthair ón scoil láithreach ar chúiseanna cosanta leanaí.
5. Cuireann an scoil an Clár Fan Sábháilte i bhfeidhm go hiomlán.
6. Cuireann an scoil curaclam an Oideachais Shóisialta, Phearsanta agus Sláinte (OSPS) i bhfeidhm go hiomlán.
7. Cuireann an scoil an Folláine i bhfeidhm go hiomlán sa tSraith Shóisearach.
8. Éilítear ar údarais scoile cód iompair agus polasaí frithbhulaíochta a bheith i bhfeidhm de réir nósanna imeachta "Bí Cineálta" na Roinne chun bulaíocht a chosc agus aghaidh a thabhairt uirthi i scoileanna agus mar atá leagtha amach i gCiorclán 55/2024.
9. Tá an scoil tar éis cloí leis an "Túiscint ar Iompraíochtaí Imní agus Freagairt do Chásanna Géarchéime" arna fhorbairt ag an Roinn Oideachais agus Óige chun dul i ngleic le heigindrecht i

measc na foirne maidir le conas freagairt a thabhairt nuair a bhíonn siad i gcásanna géarchéime ina bhfuil inné ann maidir le sábháilteacht fhisiciúil.

10. Cuireann an scoil foscaíonna feasachta frithchíníochais i mbun.
11. Tá polasaí maoirseachta clós/chlós súgartha ag an scoil chun a chinntiú go ndéantar maoirseacht chuí ar pháistí le linn thonóil, scoir agus sosanna agus i leith réimsí riosca leithris, seomraí feistis srl.
12. Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil maidir le turais scoile.
13. Tá polasaí sláinte agus sábháilteachta ag an scoil.
14. Cloíonn an scoil le ceanglais reachtaíocht grinnfhiosúcháin an Gharda Síochána.
15. Cloíonn an scoil le ciorcláin ábhartha na Roinne Oideachais agus Óige maidir le hearcaíocht.
16. Tá cód iompair ag an scoil do phearsanra na scoile (foireann teagaisc agus neamh-mhúinteoireachta).
17. Cloíonn an scoil leis na nósanna imeachta araíonachta comhaontaithe don fhoireann teagaisc.
18. Tá polasaí riachtanais oideachais speisialta ag an scoil.
19. Tá polasaí/plean cúraim phearsanta ag an scoil i leith daltaí a bhfuil cúram den sórt sin de dhíth orthu acu.
20. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le cógas a thabhairt do dhaltaí.
21. Tá cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de Mheasúnú Riosca na scoile curtha ar fáil ag an scoil do gach ball foirne.
22. Cinnfíonn an scoil go gcuirtear cóip de Ráiteas um Chosaint Leanaí agus de Mheasúnú Riosca na scoile ar fáil do gach ball foirne nua.
23. Molann an scoil do bhaill foirne leas a bhaint as oiliúint ábhartha.
24. Molann an scoil do bhaill an bhoird bhainistíochta leas a bhaint as oiliúint ábhartha.
25. Coimeádann an scoil taifid ar oiliúint na foirne agus na gcomhaltaí boird go léir.
26. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le riaradh Garchabhrach.
27. Tá cód iompair i bhfeidhm ag an scoil do dhaltaí.
28. Tá Polasaí Úsáide Inghlactha i bhfeidhm ag an scoil, lena n-áirítear foráil do theagasc agus foghlama ar líne go cianda, agus tá an polasaí seo curtha in iúl do thuismitheoirí.
29. Tá polasaí i bhfeidhm ag an scoil maidir le húsáid fóin chliste agus táibléad sa scoil ag daltaí de réir chiorclán 38/2018 agus na dtreoirilínte náisiúnta.
30. Tá Plean Bainistíochta Teagmhas Criticiúil i bhfeidhm ag an scoil.
31. Tá polasaí Teagmhála Baile is Scoile agus nósanna imeachta gaolmhara i bhfeidhm ag an scoil.
32. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le húsáid daoine seachtracha chun cur le seachtadach an churaclaim.
33. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le húsáid cóitsealaithe spóirt seachtracha.
34. Tá polasaí agus nósanna imeachta soiléire i bhfeidhm ag an scoil maidir le gníomhaíochtaí teagaisc duine le duine.
35. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le comhairleoireacht duine le duine.
36. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le socrúcháin mhúinteoirí faoi oiliúint.

37. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le daltaí atá ag gabháil do thaithí oibre sa scoil.
38. Tá polasaí agus nósanna imeachta i bhfeidhm ag an scoil maidir le daltaí na scoile atá ag déanamh taithí oibre in eagraíochtaí seachtracha.
39. Tá polasaí i bhfeidhm ag an scoil maidir le cúnamh a thabhairt do bhaill foirne na scoile i ndáil le nochtadh mí-úsáide stairiúil.
40. Tá na ceisteanna in Aguisín 1 de na *Nósanna Imeachta um Chosaint agus um Chosaint Leanaí le haghaidh Áiseanna Cónaithe a Bhaineann le Scoileanna Áiritheanta 2023* breithnithe ag an scoil agus tá na bearta maolaithe riosca riachtanacha curtha i bhfeidhm aici.

De réir Alt 11 den Acht um Leanaí ar dtús 2015 agus le ceanglais Chaibidil 9 de na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025*, seo a leanas an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus an Measúnú Riosca i scríbhinn.

Agus an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus an Measúnú Riosca seo a ndéanamh acu, tá iarracht déanta ag an mbord bainistíochta na rioscaí díobhála a bhaineann leis an scoil seo a aithint a mhéid is féidir agus a chinntiú go bhfuil nósanna imeachta leorhóthanacha i bhfeidhm chun na rioscaí go léir a shainaithnítear a bhainistiú. Cé nach féidir gach riosca díobhála a thuar agus a bhaint, tá na nósanna imeachta atá liostaithe sa mheasúnú riosca seo i bhfeidhm ag an scoil chun an riosca a bhainistiú agus a laghdú a mhéid is féidir

Rinne an bord bainistíochta athbhreithniú ar an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus ar an Measúnú Riosca seo ar _____ (dáta athbhreithnithe is déanaí)

Sínithe:*		Dáta:	
------------------	--	--------------	--

Cathaoirleach an Bhoird Bainistíochta

Sínithe:*		Dáta:	
------------------	--	--------------	--

Príomhoide/Rúnaí an bhoird bhainistíochta

Táthar ag súil go ndéanfar athbhreithniú arís ar an Ráiteas um Chosaint Leanaí agus ar an Measúnú Riosca seo ar _____ (dáta athbhreithnithe ionchais)

*Deacmhídh le priontáil agus le síniú le sínithe bunaidh

Aguisín - Suíomh chóipeanna de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí agus Treoir maidir le Leanaí ar dtús

D'fhéadfadh sé seo a bheith i bhfoirm suíomh ar líne do na nósanna imeachta a shonrú (láithreán gréasáin na Roinne Oideachais agus Óige agus/nó láithreán gréasáin na scoile), nasc a sholáthar do Threoir Náisiúnta Tús Áite do Leanaí 2017, agus líon agus suíomh na gcóipeanna crua de na nósanna imeachta seo atá ar fáil sa scoil a lua.

Tá cóip de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí ar fáil i ngach seomra ranga, ag an bpríomhdhoras sa scoil agus ar shuíomh gréasáin na scoile. Tá na cóipeanna seo ar fáil go héasca do bhaill foirne agus do dhaoine ábhartha eile.